

Tornby, 27. april 2023

Til

Klima- Energi- og Forsyningsminister Lars Aagaard

Kære Lars Aagaard,

Tak for dit brev af 13. marts som svar på vores brev af 6. januar 2023, vedrørende det såkaldte projekt Hirtshals Havn Syd, hvor European Energy har søgt om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen til en havmøllepark 4 kilometer fra kysten langs hele strækningen fra Hirtshals i nord til Lønstrup i syd. Projektet omfatter 33 møller på 300 meters højde og en samlet kapacitet på op til 500 MW.

Som nævnt i vores brev af 6. januar, går GERNOK helhjertet ind for den grønne omstilling, men det skal ske i respekt for landets kultur- og naturværdier, og vi mener, at det omtalte projekt har en række negative implikationer for turismen, fiskeriet og borgerne i lokalområdet. Vi foreslår derfor en alternativ placering af vindmølleparken – en løsning som efter vores opfattelse vil være en "win-win" løsning for alle parter.

I de sidste par måneder har GERNOK således arbejdet på at få afdækket en række forskellige forhold i relation til projektet, og den 5. april 2023 afholdt vi et orienteringsmøde på Hotel Hirtshals, hvor mere end 150 interesserede for første gang blev præsenteret for det omtalte havvindmølleprojekt. For at give European Energy mulighed for at præsentere deres synspunkter, var selskabets Head of Offshore Wind Andreas Karhula Lauridsen inviteret med til mødet.

På mødet blev der gennemgået nogle helt centrale forhold:

- Visualiseringer af møllerne
- Projektets mulige konsekvenser for turismeerhvervet
- Studier/beregninger af støj fra møllerne
- Mulige konsekvenser for fiskeriet

Visualisering

Der blev på mødet vist en række visualiseringer af møllerne. Et eksempel herpå er vist nedenfor, hvor man kan se, hvordan møller med en tiphøjde på 300 meter placeret 4 kilometer fra kysten vil se ud, når de ses fra stranden. Til sammenligning er højden af Hirtshals Fyr - i korrekt kote - også vist på illustrationen. Møller på 300 meter vil være de højeste bygningsværker i Danmark – næsten 50 meter højere end pylonerne på Storebæltsbroen og mere end otte gange højere end Rundetårn.

Etablering af en havvindmøllepark med så store møller meget tæt på kysten betyder reelt, at et rekreativt område får karakter af et industriområde, og en af Danmarks smukkeste kyststrækninger vil blive ødelagt.

Turisme

Blandt andet som følge af, at det smukke og rekreative område, som anført ovenfor, risikerer at blive ændret til et industriområde, blev der på mødet præsenteret tre videnskabelige studier, der alle peger på, at kystnære havvindmølleparker har en meget negativ påvirkning på turismeerhvervet.

I det ene studie¹ blev mennesker, der lige havde lejet en feriebolig langs kysten spurgt, om de ville genleje ferieboligen, hvis udsigten over havet omfattede kystnære vindmøller. 80% af respondenterne ville – uanset om ferieboligen havde havudsigt eller ej – enten ikke komme tilbage til det samme feriested eller ville kræve så store prisrabatter for at genleje på samme sted, at det var urealistisk. Samtidig viste studiet, at 65% af respondenterne generelt var positive overfor havvindmøller.

Et andet studie² viser, at det ikke kun er turisternes villighed til at bruge penge på leje af ferieboligen, der bliver reduceret, men derimod alle poster – herunder køb af mad mv. – som de bruger penge på under deres ferieophold.

Konklusionerne af de to studier harmonerer desuden med et studie af turismen ved Vadehavet³, hvor det for 91% af turisterne er enten meget vigtigt (52%) eller vigtigt (38%), at de kan få oplevelser i en intakt natur.

I følge Visit Denmark var den samlede turistsætning i Hjørring Kommune i 2019 på 2,7 mia. kr. Omsætningstallene for 2022 er endnu ikke opgjort, men i 2022 var der godt 100.000 flere overnatninger, end der var i 2019.

I 2019 var der beskæftiget 2.969 i turistrelaterede erhverv, hvilket svarer til 10% af det samlede antal arbejdspladser i kommunen.

¹ <https://cenrep.ncsu.edu/2016/04/03/offshore-wind-tourism/>

² <https://research.manchester.ac.uk/en/publications/the-impact-of-offshore-wind-farms-on-beach-recreation-demand-poli>

³ https://nationalparkvadehavet.dk/media/337977/20221205-prowad_brochure_report_for_web_da.pdf

Af de 1.764.000 overnatninger i kommunen i 2022 var 70% overnatninger i feriehus og camping – det segment, der med udgangspunkt i det omtalte studie må forventes at blive ramt hårdest.

Hvis 80% af turisterne i Hjørring Kommune, der overnatter i feriehus og camping, udebliver pga. udsigten til kystnære havvindmøller, forsvinder der knap 1.000.000 overnatninger, hvilket medfører et årligt omsætningstab på mere end 1,5 mia. kr., og et varigt tab af mere end 1.600 arbejdspladser indenfor turismen.

I kommunens hørings svar af 19. august 2022 til Energistyrelsen er følgende anført: *“Turisme er et af kommunens væsentligste erhverv med en betydelig indtjening, og kommunen ønsker derfor, at forundersøgelsen belyser mulige konsekvenser for turismeerhvervet.”*

På mødet den 5. april blev Andreas Karhula Lauridsen fra European Energy spurgt, om European Energy i forbindelse med forundersøgelsen havde tænkt på at lave en tilbunds gående analyse af, hvad konsekvenserne for turismeerhvervet ville blive. Andreas Karhula Lauridsen svarede: *“Turisme er der ikke tradition for, at der bliver kigget på i miljøkonsekvensrapporten, så det er ikke natur - det er et erhverv mod erhverv anliggende, så det er ikke typisk med.”*

Det tyder således ikke på, at European Energy på nogen måde vil tage hensyn til eller forholde sig til deres projekts påvirkning på turismeerhvervet. Dette finder vi endog meget foruroligende, da kystnære vindmøller, som anført ovenfor, jo netop kan få meget store konsekvenser for turismeerhvervet. Desuden går det jo også stik imod kommunens ønske om at få belyst konsekvenserne for turismen.

Støj

På mødet den 5. april blev der endvidere orienteret om, at GERNOK havde fået udarbejdet en række støjberegninger i relation til en vindmøllepark, som den European Energy søger om at opføre langs kysten mellem Hirtshals og Lønstrup.

Beregningerne af støjbelastningen er foretaget på baggrund af oplysninger fra 15 - 20 MW referencemøller suppleret med oplysninger fra støjberegninger fra andre havvindmølleprojekter, typisk indeholdende mindre mølletyper. Beregningerne er foretaget af en uvildig ekspert med indgående viden om og kendskab til bl.a. støjanalyser af vindmøller.

På informationsmødet anførte Andreas Karhula Lauridsen, at støjberegninger først kan udføres, når man har fastlagt møllernes endelige placering – underforstået efter gennemførelse af forundersøgelsen. Det er vi ikke enige i.

Støjgrænserne er fastsat i miljøloven. Ved luftbåren bredspektret støj er grænsen 37 dB(A) (decibel) ved vind på 6 m/sek., og 39 dB(A) ved vind på 8 m/sek. For lavfrekvent støj er grænsen 20 dB indvendig i boliger og sommerhuse. Støjberegninger for sommerhuse skal udføres med tillæg for let byggeri, som støjen let trænger igennem.

En havvindmøllepark, som den European Energy ansøger om, vil i henhold til beregningerne ikke kunne leve op til de i miljøloven fastsatte krav, og GERNOK har fået udarbejdet kort ved en landinspektør, som viser støjens udbredelse.

Billede 1. Støjudbredelse fra havvindmølleprojekt i Hirtshals Syd område 1b og område 2. Gul farve viser luftbåren bredspektret støj ved en vindhastighed på 8 m/sek. - 39 dB(A). Grøn farve angiver luftbåren lavfrekvent støj ved en vindhastighed på 8 m/sek. - 20 dB.

Billede 2 viser de områder, hvor luftbåren lavfrekvent støj og luftbåren bredspektret støj ikke opfylder miljøkravene. Den sorte linje i billede 2 viser hvor den lavfrekvente støj ved en vindhastighed på 8m/sek. vil overstige den tilladte grænse på 20 dB i et bælte på 5,5–8 km fra Hirtshals til Lønstrup målt fra kysten og ind i landet. Den røde linje viser, hvor den luftbårne bredspektret støj ved en vindhastighed på 8 m/sek. overstiger den tilladte grænse på 39 dB(A) i et bælte fra Hirtshals til Lønstrup 2-3 km målt fra kysten og ind i landet.

GERNOK har flere gange anbefalet, at det omtalte vindmølleprojekt flyttes ud i det område sydvest for Lønstrup, der allerede er udlagt til vedvarende energi i havplanen. GERNOK har derfor også bedt den uvildige ekspert om at foretage tilsvarende støjberegninger for en havvindmøllepark placeret i det anførte EV-område. Resultatet heraf kan ses i **billede 3**, og det fremgår, at der ikke vil være tale om støjgener nogen steder på land, da EV-området ligger i tilstrækkelig afstand fra kysten.

Billede 3. Støjdbredelse for havvindmøller placeret i det i havplanen anførte EV område.

Fiskeri

Endvidere blev der på mødet fra erhvervet udtrykt bekymring for påvirkningen af det kystnære fiskeri, der altid har foregået på stenrevne mellem Hirtshals og Lønstrup. European Energy mener, at møllerne kan forenes med fiskeri, men dertil udtaler formanden for Hirtshals Fiskeriforening, Niels Kristian Nielsen: *“Det er fiskernes klare opfattelse, at det ikke kan lade sig gøre med de vind og strømforhold, vi har i området. Det er Fiskeriforeningens vurdering, at ynglepladserne vil blive ødelagt, og at skarven - med udgangspunkt i erfaringer fra Kattegat - vil bruge møllefundamenterne til at opholde sig på, og spise den fiskeyngel der er.”*

Andre forhold

På mødet blev Andreas Karhula Lauridsen spurgt, om der var nogen økonomiforskel på om møllerne blev placeret i det kystnære område eller længere ude. Han svarede, at hvis møllerne blev placeret 20 km ude, ville der ikke være en nævneværdig forskel i investeringen.

Direktør Steen Hinze, Green Port North, Hirtshals Havn, der arbejder med grønne løsninger herunder PtX, skrev bl.a. i en mail til GERNOK 25. januar: *“Vi har igennem det seneste år arbejdet for at få staten til at aktivere et område i Jammerbugt – 25 km fra kysten til en kommende havvindmøllepark, som ved ilandføring i Hirtshals vil kunne danne baggrund for både nye arbejdspladser inden for service og fremstilling af grønne brændstoffer”*. Den 25. april 2023 holdt Steen Hinze et oplæg om VE-energi, og på et spørgsmål om han så problemer i at placere vindmøller i EV-området, der ligger længere ude i forhold til en mere kystnær placering, svarede han nej, og at EV- området er særdeles velegnet.

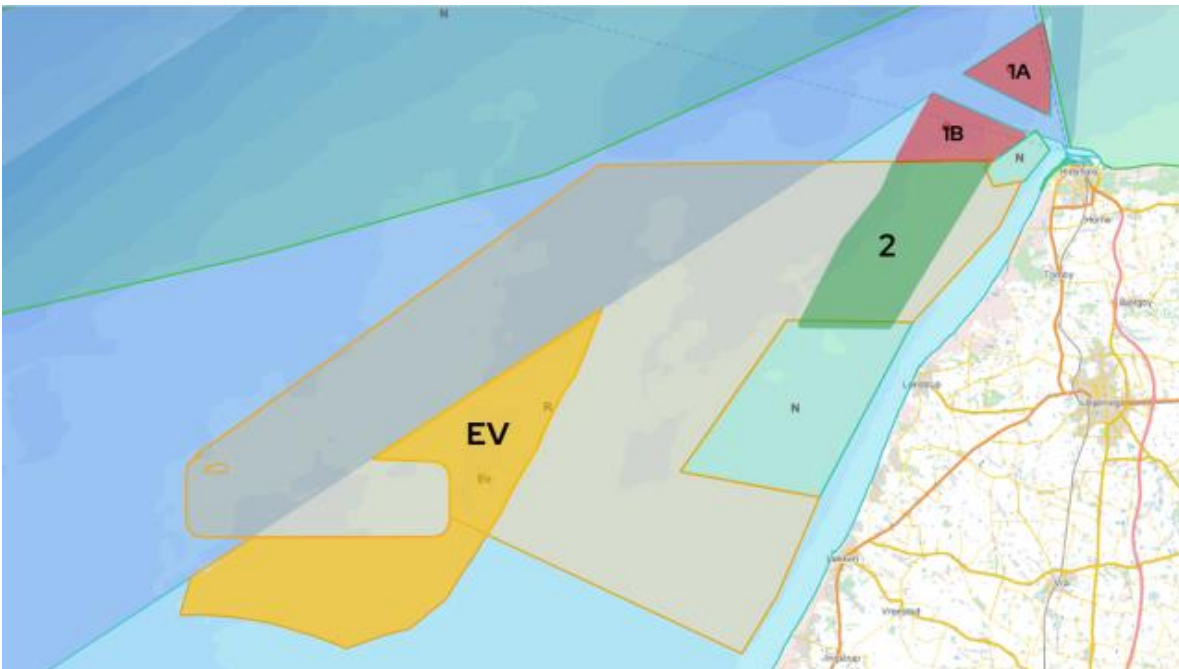
Af regeringens udspil den 19. april "Grøn Handling" fremgår:

"Regeringen ønsker en fremtidssikret VE-udbygning på havet, der tager hensyn til natur og mennesker, og foreslår derfor at hæve barren for social og miljømæssig ansvarlighed i havvindsudbygningen."

Og videre:

"Regeringen arbejder på at finde en måde, hvorpå åben dør-ordningen kan justeres, så den overholder EU-reglerne. Det skal søge at muliggøre, at nogle tilbageværende projekter kan etableres. Selvfølgelig gerne allerede i 2028, som markedsaktører har sagt, de kan. I en justeret ordning skal områderne konkurrenceudsættes fx via udbud, så vi får sat en fair pris for vores fælles havarealer. En del af projekterne kan være i konflikt med andre aktiviteter på havet herunder forsvar, fiskeri, natur og råstofindvinding. Vi undersøger hvilke projekter, som vi kan arbejde videre med."

Med udgangspunkt i vores ovenstående gennemgang af projektets negative konsekvenser for det lokale erhvervsliv og beboere samt regeringens udspil "Grøn Handling" skal vi hermed opfordre dig til – eventuelt via Energistyrelsen - at sikre, at European Energys ansøgning om tilladelse til at gennemføre forundersøgelse i området mellem Hirtshals og Lønstrup bliver afvist, og at projektet i stedet flyttes ud i EV-området sydvest for Lønstrup, som er udlagt til vedvarende energi i havplanen.

En sådan flytning af projektet vil efter vores opfattelse have en lang række fordele, og repræsentere en helt reel win-win situation for alle involverede.

1. Turismeerhvervet i Hjørring Kommune vil ikke lide skade
2. Fiskerierhvervet vil ikke lide skade
3. Der vil ikke opstå støjgener for lokale beboere

4. Green Port North vil kunne få vindmøllestrøm til fremstilling af grønne brændstoffer fra et område, som selskabet finder særdeles velegnet
5. Regeringen målsætning om at tage hensyn til sociale- og miljømæssige forhold og undgå konflikt med fiskeri og natur vil blive opfyldt
6. Det vil kun betyde en marginal fordyrelse af projektet
7. Det af European Energy ansøgte område vil ved en justering af åben dør-ordningen under alle omstændigheder skulle konkurrenceudsættes, så der bliver sat en fair pris på havarealet, og selskabet vil dermed ikke bliver dårligere stillet ved at skulle byde på projektet i VE-området
8. Det vil være et godt og lærerigt eksempel på, at der kan skabes en lokal og bred opbakning til denne type projekter ved et konstruktivt samarbejde mellem borgere og de offentlige myndigheder

Vi ser frem til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Susanne Fibiger
Formand

Kopi af dette brev er fremsendt til Energistyrelsen.